

Şiir Gündelikleri (Şiire Dâhil Notlar)

Ömer AKSAY

İkinci Yeni'ye 'Şiir Planlama Teşkilatı' (ŞPT) gibi de yaklaşılabilir bence. 1960 askerî darbesiyle 'oluşan' yeni anayasadan önce, daha 1954'te İkinci Yeni (ŞPT)'nin öngördüğü 'şiir planı' kendine özgü bir anlam kazanmış görünüyordu. Birinci Yeni diye de nitelenen Garip'in mikro planı, İkinci Yeni'nin makro planının önünü açmaktan, geleceğin tasarlanmasında, icat edilmesinde öncü olmaktan başka bir şey yapmadı.

İsmet Özel, dikkat çekici bir tespitle: "İkinci Yeni şiir akımının parladığı dönemde Türkiye'nin şiirle olan hayatî münasebeti[nin] ortadan kalktı[ğın]" söylemektedir. "Hayatî münasebeti" koparan neydi?

Bunun cevabını Birinci Yeni'de, yani Garip üçlüsünün dikta rejimiyle olan ilişkiye dayanarak yaptığı şiir seviyesini deniz seviyesine indiren darbeye aramalıyız.

İkinci Yeni, ortadan kalkmaya yüz tutan bu hayatî münasebeti tekrar ihdas etti mi, bu ayrı bir bahis; ancak, Garip akımının tahribatına engel olduğu bir gerçek. Garip tutmadı, ama Garip'in tahrip ettiği şiirde modernleşme tuttu. Oktay Rifat'ın İkinci Yeni şairiymiş gibi, hatta İkinci Yeni'yi başlatan şairmiş gibi devreye sokulduğuna tanık olduk, işleyen süreçte.

//

Liranın hasar görmesi hiç de tesadüf değildir.

Şiirdeki tesadüf, liranın hasar görmesinden daha zor.

//

İbn Abbas, "şimdi zihin açalım" diyerek şiir okumayı öneriyordu hadis, tefsir çalışmalarından yorulan öğrencilerine.

//

"Umarsız Dualar" başlığı altında kayda geçmesine izin verdiğim şiirlerde, yüklendiğim mesuliyetle, yüklenmeye çalışılan edilgenlikten uzak durmak iste-

yen bir şair olarak hayra mı, şerre mi dua ettiğimin ayrımını yapabilecek kadar şiire sahip çıkmayı diliyorum.

//

Şiirde yanlış hiç bitmiyor. Yazdığım şiirin bittiğine, tamamlandığına karar vermeye korkuyorum. Bitmiyor! Tamamlanmıyor! Eksik olarak teslim ediyorum sürekli. Eksikliği şairden başka gören var mı? Bilmiyorum. Temmuz 2014’te, *Türk Dili*’nde yayınlanan şiirimde şöyle bir bölüm var:

*“Herşey kapalı mekânlarda öğrenilir, kan
tutar sokağa çıktığında
birden hayata atılır bire bin katan pankart.”*

Bu bölümde, şiiri bütün olarak birkaç kez okuyunca, bir düzeltme yapmam gerektiğini; zihinsel sözdiziminde, bütünlük açısından bir çelişkiye yol açtığının ayrımına vardım. Doğrusu şöyle olmalıydı:

*“Herşey kapalı mekânlarda öğrenilirse, kan
tutar sokağa çıktığında
birden hayata atılır bire bin katan pankart.”*

Çünkü, başka bir bölümün başında: “Kapalı mekânlar hayatı durdurmakta bence” diyorum. “Kapalı mekânlar hayatı durdurmakta”ysa eğer, “herşey[in] kapalı mekânlarda öğrenil[mesi]” bir çelişki doğuruyor demektir.

Elbette ki, ben, mahut bölümü yazarken -içimden- “oysa” diyerek kurdumdu o dizeyi.

“Oysa herşey kapalı mekânlarda öğrenilir, kan” diye kurulabilirdi o dize.

Bu “oysa”ya gerek duymadım, duymamışım demek! Fazla gelmiş olabilir! Oysa şimdi bu “oysa”yı gerekli görüyorum.

Şiirin nihai kararını vermek, şiiri elden çıkarmak, uğurlamak gerçekten çok zor. Büyük bir tedirginlik, ağır bir sarsıntı yaşıyor insan, tarifsiz.